MPSCKEEDA

UPSC, MPSC, COMBINE गट ब गट क, तलाठी, पोलीस भरती

एकच ॲप – अनलिमिटेड अभ्यासक्रम, अनलिमिटेड सराव!

संपूर्ण नोट्स +
अनलिमिटेड TEST सिरीज

टॉपिकनुसार नोट्स + PYQ

प्रत्येक विषयाच्या टॉपिकनुसार नोट्स + टॉपिकचे

100 PYQ प्रत्येक विषय

LIVE + कोणत्याही वेळेत टेस्ट सिरीज

टॉपिकनुसार, प्रत्येक टॉपिकचे 25 प्रश्नांचे

50 संच ऑल महाराष्ट्र रँकिंग

मिनी मॉक टेस्ट

संपूर्ण विषय किंवा कोणतेही दोन विषय
• 25 प्रश्न

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

फुल मॉक टेस्ट

संपूर्ण पेपर स्वरूपात

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

दिवाळी ऑफर

₹499 / एक वर्ष

किंवा

₹99 प्रति महिना

आत्ताच डाउनलोड करा

JOIN NOW • MPSCKEEDA APP

Google Play Store वर उपलब्ध • या पानावर कुठेही टॅप करा

भूगोल वन लायनर नोट्स - भाग 4

महासागर, पृथ्वी, सूर्यमाला, खडक, लोकसंख्या, जमाती व भाषा

एकूण 209 महत्त्वाचे एक-ओळ मुद्दे • उत्तर ठळक अक्षरात

UPSC | MPSC | COMBINE गट ब | गट क | तलाठी | पोलीस भरती

1. महासागर, समुद्र, सरोवरे व सामुद्रधुनी (52)
2. पृथ्वी, सूर्यमाला, खडक, भूकंप व उपकरणे (105)
3. लोकसंख्या, जमाती, भाषा व भूगोल-शास्त्र (52)

विभाग 1

महासागर, समुद्र, सरोवरे व सामुद्रधुनी

मुद्दे 1 ते 52

1 प्रसिद्ध 'फिंगर लेक्स' (बोटांसारखी सरोवरे) — **अमेरिका (USA)**

2 तांबडा समुद्र भूमध्य समुद्राशी **सुएझ कालव्याने** जोडलेला आहे.

3 जगातील सर्वांत मोठे खाऱ्या पाण्याचे सरोवर — **कॅस्पियन समुद्र**.

4 जगातील सर्वांत लहान महासागर — **आर्क्टिक महासागर**.

5 सर्वाधिक बेटे **पॅसिफिक (प्रशांत) महासागरात** आढळतात.

6 'ग्रेट चॅनेल' **ग्रेट निकोबार व सुमात्रा** या दोन भूभागांना वेगळे करते.

7 प्रसिद्ध मत्स्यक्षेत्र 'ग्रँड बँक्स' — **उत्तर अटलांटिक महासागर**.

8 काळा समुद्र **रशिया (व युक्रेन)** या देशाच्या दक्षिणेस आहे.

9 समुद्राच्या पाण्यात सर्वाधिक प्रमाणात आढळणारे क्षार — **सोडियम क्लोराइड**.

10 'हेरिंग पाँड' म्हणून **उत्तर अटलांटिक महासागर** ओळखला जातो.

11 'बर्म्युडा त्रिकोण' **उत्तर अटलांटिक महासागरात** आहे.

12 पाल्कची सामुद्रधुनी **पाल्क उपसागर (मन्नारचे आखात बाजू) व बंगालचा उपसागर** जोडते.

13 सर्वांत मोठा महासागर — **पॅसिफिक (प्रशांत)**

14 प्रसिद्ध चिल्का सरोवर **ओडिशा** या राज्यात आहे.

15 जगातील सर्वांत खोल गर्ता — **मारियाना गर्ता**.

16 जगातील सर्वांत उंच भरती येते — **फंडीचा उपसागर (कॅनडा)**

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा

17 सेतुसमुद्रम प्रकल्प **मन्नारचे आखात व पाल्क उपसागर** जोडतो.

18 जगातील सर्वांत मोठे गोड्या पाण्याचे सरोवर (क्षेत्रफळाने) — **सुपीरियर सरोवर**.

19 **व्हॅन सरोवर (तुर्कस्तान)** हे अतिशय क्षारयुक्त (सोडायुक्त) सरोवर आहे; सर्वाधिक क्षारतेच्या जलाशयांत **डॉन जुआन तळे (अंटार्क्टिका)**, **असाल सरोवर (जिबूती)** व **मृत समुद्र** येतात.

20 भारतातील सर्वांत मोठे गोड्या पाण्याचे सरोवर — **वुलर (जम्मू-काश्मीर)**

21 'महासागरातील वाळवंट' म्हणून **सारगॅसो समुद्र** ओळखला जातो.

22 समुद्रतळातील भूकंपांमुळे निर्माण होणाऱ्या प्रचंड सागरी लाटांना **सुनामी** म्हणतात.

23 सुनामीचे मुख्य कारण **समुद्रतळातील भूकंप**.

24 एकूण महासागरी क्षेत्रफळाच्या **सुमारे 7.5 %** भागावर खंडान्त उतार नव्हे तर खंडीय मग्नतट पसरलेला आहे.

25 जगातील सर्वांत लांब सागरतळीय कॅन्यन (उदा. झेमचुग) — **बेरिंग समुद्र**.

26 व्हिक्टोरिया सरोवर — **पूर्व आफ्रिका**.

27 समुद्रसपाटीपासून सर्वांत खोल (नीच) असलेले सरोवर — **मृत समुद्र**.

28 जॉर्डन व इस्रायल यांच्या दरम्यान **मृत समुद्र** आहे.

29 सारगॅसो समुद्र **उत्तर अटलांटिक महासागरात** आहे.

30 गल्फ स्ट्रीम हा सागरी प्रवाह **अटलांटिक महासागरात** आहे.

31 गल्फ स्ट्रीम प्रवाहाचा उगम **मेक्सिकोचे आखात** होतो.

32 दररोजच्या भरती-ओहोटीच्या चक्रातील (एका ठिकाणी दोन क्रमागत उच्च भरतींच्या जोडीचे) एकूण कालांतर **24 तास 52 मिनिटे**.

33 'भूमध्य समुद्राची किल्ली' — **जिब्राल्टरची सामुद्रधुनी**.

34 जगातील सर्वाधिक उंचीवरील जलवाहतूक योग्य सरोवर — **टिटिकाका**.

35 'ग्रेट बॅरियर रीफ' — **ऑस्ट्रेलियाच्या ईशान्य किनाऱ्यालगत**.

36 जगातील सर्वांत खोल सरोवर — **बैकल (रशिया)**

37 डॉगर बँक हे मत्स्यक्षेत्र — **उत्तर समुद्र (ब्रिटन-डेन्मार्क दरम्यान)**

38 **सुशिमा प्रवाह** हा सागरी प्रवाह अटलांटिक महासागरात वाहत नाही.

39 मकासर सामुद्रधुनी **बोर्निओ व सुलावेसी** या दोन बेटांना वेगळे करते.

40 उधाणाची भरती (Spring Tide) **पौर्णिमा व अमावस्येला** येते.

41 सांभर सरोवर राजस्थानातील **जयपूर** या शहराच्या सर्वांत जवळ आहे.

42 सामान्यतः 24 तासांत (एका ठिकाणी) भरती **दोन वेळा** येते.

43 थरच्या वाळवंटातील सर्वांत मोठे खाऱ्या पाण्याचे सरोवर — **सांभर**.

44 बेंगुला प्रवाह **थंड सागरी प्रवाह** या प्रकारचा आहे.

45 महासागरात भरतीच्या उंच लाटा प्रामुख्याने **चंद्राच्या गुरुत्वाकर्षणामुळे** निर्माण होतात.

46 वेंबनाड सरोवर **केरळ** या राज्यात आहे.

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा

47 सेलिबीज (सुलावेसी) समुद्र **पॅसिफिक महासागराचा** भाग आहे.

48 हिंदी महासागराचा ईशान्येकडील भाग **अंदमान समुद्र** आहे.

49 दरवर्षी हळूहळू आकुंचित (लहान) होत असलेला महासागर — **पॅसिफिक महासागर**.

50 जगातील सर्वांत वर्दळीचा सागरी मार्ग — **उत्तर अटलांटिक सागरी मार्ग**.

51 पृथ्वीचा सुमारे एक-तृतीयांश भाग व्यापणारा महासागर — **पॅसिफिक महासागर**.

52 इंग्रजी 'S' अक्षरासारखा आकार असलेला महासागर — **अटलांटिक महासागर**.

विभाग 2

पृथ्वी, सूर्यमाला, खडक, भूकंप व उपकरणे

मुद्दे 53 ते 157

53 वनस्पती व प्राण्यांचे जीवाश्म **गाळाचे (अवसादी) खडकांत** आढळतात.

54 वातावरणातील आर्द्रता मोजणारे उपकरण — **हायग्रोमीटर**.

55 जगातील सर्वाधिक सक्रिय ज्वालामुखी — **किलाउआ (हवाई)**

56 पृथ्वीच्या कवचात **ऑक्सिजन** या मूलद्रव्याचे प्रमाण सर्वाधिक आहे.

57 भूकंपाच्या लहरींची नोंद **सिस्मोग्राफ** या उपकरणाने केली जाते.

58 पृथ्वीच्या सर्वांत वरच्या थराला **भूकवच (कवच)** म्हणतात.

59 ढगांची दिशा व गती मोजणारे उपकरण — **नेफोस्कोप**.

60 रिश्टर स्केल **भूकंपाची तीव्रता (परिमाण)** मोजते.

61 पृथ्वीच्या **सुमारे 71 %** भागावर जलावरण पसरलेले आहे.

62 सूर्य सूर्यमालेच्या केंद्रस्थानी असून पृथ्वी त्याभोवती फिरते, हा सिद्धांत सर्वप्रथम **निकोलस कोपर्निकस** यांनी मांडला.

63 वायुदाब मोजण्याचे उपकरण — **बॅरोमीटर**.

64 सूर्यमालेतील सर्वांत कमी घनतेचा ग्रह — **शनी**.

65 दिवस व रात्र **विषुववृत्तावर** नेहमी समान असतात.

66 सूर्यापासून सर्वांत दूरचा ग्रह — **नेपच्यून (वरुण)**

67 पृथ्वीची 'जुळी बहीण' म्हणून **शुक्र** हा ग्रह ओळखला जातो.

68 चंद्रग्रहण — **पृथ्वी सूर्य व चंद्र यांच्यामध्ये येते तेव्हा**.

69 सूर्यमालेतील सर्वांत मोठा ग्रह — **गुरू (बृहस्पती)**

70 पृथ्वी **मिल्की वे (आकाशगंगा)** या आकाशगंगेचा भाग आहे.

71 पृथ्वीच्या सर्वांत जवळचा ग्रह (पारंपरिक उत्तर) — **शुक्र**.

72 पृथ्वीवर दिवस व रात्र **परिवलन (Rotation)** या गतीमुळे होतात.

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा

73 ऋतुबदलाचा संबंध पृथ्वीच्या **परिभ्रमण (अक्षाच्या कलासह)** या गतीशी आहे.

74 सूर्यानंतर पृथ्वीचा सर्वांत जवळचा तारा — **प्रॉक्सिमा सेंटॉरी**.

75 कोटोपॅक्सी ज्वालामुखी **इक्वेडोर** या देशात आहे.

76 जगातील सर्वाधिक ज्वालामुखी असलेला पट्टा — **पॅसिफिक 'अग्निकंकण' (Ring of Fire)**

77 नकाशावर दिशा **उत्तर** या दिशेच्या संदर्भात ठरवली जाते.

78 फुजियामा ज्वालामुखी **जपान** या देशात आहे.

79 पृथ्वीच्या आकाराचे सर्वोत्तम वर्णन **लघ्वक्ष गोलाभ (Oblate Spheroid / जिऑइड)** या शब्दाने करता येते.

80 भूकंपाचे धक्के एकाच वेळी पोहोचणाऱ्या ठिकाणांना जोडणाऱ्या रेषेला **होमोसिस्मल रेषा** म्हणतात.

81 समान चुंबकीय नती (Dip) असलेल्या ठिकाणांना जोडणाऱ्या रेषेला **आयसोक्लिनिक रेषा** म्हणतात.

82 सूर्य व पृथ्वी यांच्यातील अंतर सर्वांत कमी (उपसूर्य स्थिती) **सुमारे 3 जानेवारी** असते.

83 सूर्यमालेतील दुसऱ्या क्रमांकाचा मोठा ग्रह — **शनी**.

84 शूमेकर-लेव्ही 9 हा धूमकेतू (1994) **गुरू** या ग्रहावर आदळला.

85 पृथ्वीच्या गाभ्यात प्रामुख्याने **निकेल व लोह (निफे)** हे घटक असतात.

86 दोन रेखावृत्तांमधील (1° रेखांश) अंतर सर्वाधिक **विषुववृत्तावर** असते.

87 उत्तर पॅसिफिक महासागरात आंतरराष्ट्रीय वाररेषा **अल्युशियन बेटांमुळे** वळवली आहे.

88 खंड व महासागर हे **प्रथम श्रेणीचे** भूरूप (उच्चावच) आहेत.

89 बेसॉल्टच्या रूपांतरणाने **ॲम्फिबोलाइट** हा खडक तयार होतो.

90 अंटार्क्टिका खंडातील सक्रिय ज्वालामुखी — **माउंट एरेबस**.

91 पृथ्वीच्या पृष्ठभागाखालील वितळलेल्या खडकद्रव्याला **मॅग्मा** म्हणतात.

92 'U' आकाराची दरी **हिमनदी प्रदेशात** आढळते.

93 'सीफ' (Seif) वालुकागिरीची निर्मिती **वारा** या कारकामुळे होते.

94 सूर्याच्या पृष्ठभागाचे तापमान **सुमारे 6,000 °C** असते.

95 चुनखडी प्रदेशातील लवणस्तंभ (Stalactite) व लवणस्तंभिका यांची निर्मिती **भूजल** या कारकामुळे होते.

96 सूर्यमालेत सध्या एकूण **8** ग्रह आहेत.

97 सर्वांत तेजस्वी ग्रह — **शुक्र**.

98 खचदरी (Rift Valley) सरोवरांची निर्मिती **भूपट्ट विरूपण (प्रस्तरभंग)** या प्रक्रियेमुळे होते.

99 दिशा (कोन) अचूक राखणारा, नौकानयनासाठी वापरला जाणारा नकाशा प्रक्षेप — **मर्केटर प्रक्षेप**.

100 विषुववृत्ताला काटकोनात छेदणाऱ्या काल्पनिक रेषांना **रेखावृत्ते (रेखांश)** म्हणतात.

101 दोन रेखावृत्तांमधील पृथ्वीच्या पृष्ठभागावरील पट्ट्याला **गोर (Gore)** म्हणतात.

102 लगतच्या दोन रेखावृत्तांमध्ये (1°) **4 मिनिटे** वेळेचे अंतर असते.

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा

103 पृथ्वीवर एकूण **360** रेखावृत्ते (1° अंतराने) काढली जातात.

104 विषुववृत्ताला समांतर काढलेल्या काल्पनिक रेषांना **अक्षवृत्ते (अक्षांश)** म्हणतात.

105 उत्तर व दक्षिण ध्रुवांना जोडणाऱ्या रेषेला **रेखावृत्त** म्हणतात.

106 नकाशावर समान हिमवृष्टी असलेली ठिकाणे जोडणाऱ्या रेषांना **आयसोनिफ** म्हणतात.

107 पृथ्वीचे अंदाजे वय **सुमारे 460 कोटी (4.6 अब्ज) वर्षे** आहे.

108 विषुववृत्ताच्या उत्तरेस किंवा दक्षिणेस एखाद्या ठिकाणाच्या कोनीय अंतराला **अक्षांश** म्हणतात.

109 कर्कवृत्त म्हणजे **23½° उत्तर** हे अक्षवृत्त.

110 पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर 1° अक्षांशाचे अंतर **सुमारे 111 कि.मी.** असते.

111 पृथ्वीला उत्तर व दक्षिण अशा दोन समान भागांत विभागणारी काल्पनिक रेषा — **विषुववृत्त**.

112 मूळ रेखावृत्त (0°) **ग्रीनविच (लंडन)** या ठिकाणाहून जाते.

113 पृथ्वी 1 तासात **15°** अंश रेखावृत्ते फिरते.

114 दक्षिण ध्रुवाचा अक्षांश **90° दक्षिण**.

115 कर्कवृत्त व मकरवृत्त यांच्यामधील प्रदेशाला **उष्ण कटिबंध** म्हणतात.

116 पृथ्वीच्या कवचात सर्वाधिक आढळणारा धातू — **ॲल्युमिनियम**.

117 रेखावृत्ते **उत्तर-दक्षिण** या दिशेने काढली जातात.

118 विषुववृत्तासह एकूण अक्षवृत्ते (1° अंतराने) **181**.

119 मॉलवाइड प्रक्षेपाचे प्रमुख वैशिष्ट्य — **शुद्ध (समान) क्षेत्रफळ**.

120 'निसर्गाचा सुरक्षा झडप (Safety Valve)' — **ज्वालामुखी**.

121 'लॅपीज' हे भूरूप **कार्स्ट (चुनखडी) प्रदेशाशी** संबंधित आहे.

122 भारतीय प्रमाणवेळ (82½° पू.) **मिर्झापूर (प्रयागराजजवळ)** या ठिकाणाजवळून निश्चित केली जाते.

123 भारतीय प्रमाणवेळ व ग्रीनविच प्रमाणवेळ यांत **5 तास 30 मिनिटे** अंतर आहे.

124 पृथ्वीचा परिघ/त्रिज्या सर्वप्रथम मोजणारा विद्वान — **इरॅटोस्थेनीस**.

125 'पर्वतांचा पाळणा' — **भूसन्नती (Geosyncline)**

126 शिलावरण (Lithosphere) — **पृथ्वीचे बाह्य घन कवच**.

127 माउंट सेंट हेलेन्स ज्वालामुखी — **अमेरिका (USA)**

128 सूर्यमालेतील सर्वांत लहान ग्रह — **बुध**.

129 पृथ्वीच्या सर्वांत जवळचा तारा — **सूर्य**.

130 संगमरवर हा **रूपांतरित खडक** या प्रकारचा खडक आहे.

131 आपल्या आकाशगंगेचा (मिल्की वे) आकार कसा आहे — **सर्पिल (Spiral)**

132 पृथ्वीच्या अंतर्रचनेबाबत सर्वाधिक माहिती **भूकंपशास्त्र (Seismology)** या शास्त्राद्वारे मिळते.

133 उत्तर गोलार्धातील सर्वांत लहान दिवस साधारणपणे **21/22 डिसेंबर** असतो.

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा

134 सूर्याभोवती एक प्रदक्षिणा पूर्ण करण्यास सर्वाधिक वेळ घेणारा ग्रह — **नेपच्यून**.

135 ग्लोबवरील दोन ठिकाणांमधील सर्वांत कमी अंतर **बृहत् वर्तुळ (Great Circle) मार्गाने** असते.

136 **शनी** या ग्रहाभोवती ठळक कडी (वलये) आहेत.

137 सूर्याभोवती सर्वांत कमी वेळात प्रदक्षिणा पूर्ण करणारा ग्रह — **बुध**.

138 'लाल ग्रह' म्हणून **मंगळ** हा ग्रह ओळखला जातो.

139 पृथ्वी व चंद्र यांच्यामधील अवकाशाला **सिस्लुनर (Cislunar) अवकाश** म्हणतात.

140 26 जानेवारी 2001 रोजी भारतातील **गुजरात (भुज)** या राज्यात तीव्र भूकंप झाला.

141 पृथ्वीच्या अंतर्भागात भूकंप जेथे उत्पन्न होतो त्या स्थानाला **भूकंप नाभी (Focus / Hypocentre)** म्हणतात.

142 ज्वालामुखीतून लाव्हाशिवाय बाहेर पडणाऱ्या खडक व खनिजांच्या तुकड्यांना **पायरोक्लास्ट** म्हणतात.

143 उत्तर गोलार्धातील वर्षातील सर्वांत मोठा दिवस — **21 जून**.

144 **21 मार्च व 23 सप्टेंबर** या दिवशी दिवस व रात्र सर्वत्र समान असतात (विषुव दिन)

145 'रात्रीची राणी' म्हणून **चंद्र** हा खगोलीय पिंड ओळखला जातो.

146 रात्रीच्या आकाशातील सर्वांत तेजस्वी तारा — **व्याध (Sirius)**

147 हॅलेच्या धूमकेतूचा आवर्तकाल सुमारे **76 वर्षे** आहे.

148 पृथ्वीच्या सियाल, सिमा व निफे या थरांपैकी वरून दुसरा थर — **सिमा**.

149 पृथ्वीच्या सर्वांत वरच्या थरासाठी 'सियाल' हा शब्द सर्वप्रथम **एडुअर्ड स्वेस** यांनी वापरला.

150 आंतरराष्ट्रीय वाररेषा (1884 च्या परिषदेनंतर) **180°** या रेखावृत्ताला अनुसरून आहे.

151 सूर्याभोवती फिरणाऱ्या ग्रहाचा वेग **सूर्याच्या सर्वांत जवळ (उपसूर्य स्थितीत)** सर्वाधिक असतो.

152 ग्रहाच्या कक्षेत सूर्यापासून सर्वाधिक अंतराच्या स्थितीला **अपसूर्य (Aphelion)** म्हणतात.

153 दक्षिण गोलार्धातील वर्षातील सर्वांत लहान दिवस — **21 जून**.

154 22 डिसेंबरला सूर्य **मकरवृत्त** या वृत्तावर लंबरूप असतो.

155 'जलग्रह' किंवा 'निळा ग्रह' म्हणून **पृथ्वी** हा ग्रह ओळखला जातो.

156 निरीक्षकाला तारे क्षितिजापासून लंबरूप वर येताना दिसत असतील, तर तो **विषुववृत्तावर** असेल.

157 पृथ्वीचे वय **युरेनियम (किरणोत्सारी) पद्धतीने** मोजले जाते.

विभाग 3

लोकसंख्या, जमाती, भाषा व भूगोल-शास्त्र

मुद्दे 158 ते 209

158 शिकारीसाठी 'हार्पून'चा वापर **एस्किमो (इनुइट)** ही जमात करते.

159 'सुनामी' हा शब्द **जपानी** या भाषेतील आहे.

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा

160 सार्क देशांपैकी लोकसंख्येची घनता सर्वाधिक असलेला देश — **मालदीव**.

161 2023 मध्ये जगातील सर्वांत कमी एकूण प्रजनन दर (सुमारे 0.72) असलेला देश — **दक्षिण कोरिया**.

162 सर्वाधिक आदिवासी लोकसंख्या (संख्येने) असलेले राज्य — **मध्य प्रदेश**.

163 'भूगोल हे पृथ्वीला केंद्र मानून अभ्यास करणारे शास्त्र आहे' हे विधान — **वॅरेनियस**.

164 'आर्द्र बिंदू वस्त्या' (Wet point settlements) **वाळवंटी प्रदेशात** आढळतात.

165 जगातील सर्वाधिक लोकसंख्येचा देश (2023 पासून) — **भारत**.

166 जनगणना 2011 नुसार भारतात तिसऱ्या क्रमांकाची सर्वाधिक बोलली जाणारी भाषा — **मराठी**.

167 जनगणना 2011 नुसार लोकसंख्येची घनता सर्वाधिक असलेले राज्य — **बिहार**.

168 एखाद्या प्रदेशाची एकूण लोकसंख्या व एकूण कृषिक्षेत्र यांच्या गुणोत्तराला **कायिक (Physiological) घनता** म्हणतात.

169 पश्चिम गोलार्धातील लोकसंख्येने सर्वांत मोठा देश — **अमेरिका (USA)**

170 आफ्रिका खंडातील सर्वाधिक लोकसंख्येचा देश — **नायजेरिया**.

171 सध्या लोकसंख्या वाढीचा दर सर्वाधिक **आफ्रिका** या खंडात आहे.

172 भारत व चीन सध्या लोकसंख्या संक्रमणाच्या **तिसऱ्या** अवस्थेत आहेत.

173 किरगीझ ही भटकी जमात आढळते — **मध्य आशिया**.

174 'बुशमन' ही भटकी जमात **कालाहारी** या वाळवंटात राहते.

175 जनगणना 2011 नुसार भारतातील सर्वांत मोठी (लोकसंख्येने) जमात — **भिल्ल**.

176 मानवाची द्वितीयक क्रिया — **उद्योगधंदे**.

177 **किरगीझ** या जमातीचे लोक दूध ताजे न पिता आंबवून पितात.

178 'मानवी भूगोलाचे जनक' म्हणून — **फ्रेडरिक रॅटझेल**.

179 एस्किमो जमातीचे लोक **टुंड्रा प्रदेशात** राहतात.

180 **अमरनाथ गुहा** ही लेणी महाराष्ट्रात नाही.

181 शबरीमला **केरळ** या राज्यात आहे.

182 भोटिया, जौनसारी, खरवार व थारू या जमाती प्रामुख्याने **उत्तराखंड-उत्तर प्रदेशात** राहतात.

183 चंडीगड शहराचे वास्तुरचनाकार — **ले कॉर्बुझिए**.

184 भारतासाठी 'इंडिया' हा शब्द सर्वप्रथम **ग्रीक** या भाषेत वापरला गेला.

185 नियोजित उद्दिष्टांच्या दृष्टीने अपयशी ठरलेली पंचवार्षिक योजना — **तिसरी**.

186 जनगणना 2011 नुसार उत्तर प्रदेशनंतर सर्वाधिक लोकसंख्येचे राज्य — **महाराष्ट्र**.

187 अमृतसर शहराची स्थापना **गुरू रामदास** यांनी केली.

188 सहरिया जमात प्रामुख्याने आढळते — **मध्य प्रदेश (व राजस्थान)**

189 अंदमान व निकोबार बेटे **कोलकाता (कलकत्ता) उच्च न्यायालय** या उच्च न्यायालयाच्या कार्यक्षेत्रात येतात.

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा

190 फ्रेंचांनी भारतातील पहिली वखार (1668) **सुरत** स्थापन केली.

191 नौदलाचे हवाई स्थानक 'आयएनएस गरुड' — **कोची**.

192 भारताच्या लोकसंख्या इतिहासात 'महाविभाजनाचे वर्ष' (Great Divide) — **1921**.

193 लोकसंख्येने झारखंडमधील सर्वांत मोठी जमात — **संथाल**.

194 जनगणना 2011 नुसार लोकसंख्येची घनता सर्वांत कमी असलेले राज्य — **अरुणाचल प्रदेश**.

195 गुजरातची राजधानी — **गांधीनगर**.

196 भारतात बौद्ध धर्मीयांची सर्वाधिक संख्या **महाराष्ट्र** या राज्यात आहे.

197 जनगणना 2011 नुसार भारतातील सर्वाधिक नागरीकरण (टक्केवारी) असलेले राज्य — **गोवा**.

198 कुकी जमातीचे लोक प्रामुख्याने राहतात — **मणिपूर (व मिझोराम)**

199 अजिंठा व वेरूळ लेणी **महाराष्ट्र** या राज्यात आहेत.

200 लोकसंख्येतील लिंगगुणोत्तर स्त्रियांना सर्वाधिक अनुकूल असलेले राज्य — **केरळ**.

201 टोडा जमात राहते — **निलगिरी टेकड्या**.

202 डफला व सिंगफो जमाती **अरुणाचल प्रदेश** या राज्यात आढळतात.

203 भूगोलाची 'मानवी परिस्थितिकी' (Human Ecology) अशी व्याख्या **एच. एच. बॅरोज** यांनी केली.

204 लोकरीसारखे कुरळे केस हे **निग्रॉइड** या मानववंशाचे वैशिष्ट्य आहे.

205 भारत-पाकिस्तान सीमानिश्चिती (1947) **सर सिरिल रॅडक्लिफ** यांनी केली.

206 कागदनिर्मिती सर्वप्रथम **चीन** या देशाने सुरू केली.

207 'भूगोलाचे जनक' म्हणून (Geography शब्द प्रथम वापरणारा) — **इरॅटोस्थेनीस**.

208 'इंडिया' हा शब्द **सिंधू** या नदीच्या नावावरून आला.

209 प्राचीन भारतीय भौगोलिक संकल्पनेनुसार भारतवर्ष **जम्बुद्वीप** या द्वीपाचा भाग होता.

सर्व विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी हार्दिक शुभेच्छा! — Mpsckeeda

नोट्स, PDF, TEST सिरीज साठी - Mpsckeeda हे ॲप डाउनलोड करा